

אזהרה ראשונה

בעומדו לצד ראש הממשלה נתניהו ובפני עתונאים וצ' למים בשבוע שעבר, לא היסס מזכיר המדינה האמריקאי אנתוני בלינקן – ובצעד מחושב וצפוי, הוציא כרטיס צהוב לממשלת ישראל.

בלינקן היה סלחן, כי הוא הסביר בלשון דיפלומטית – אבל שאינה משתמעת לשני פנים – כי העבירה הראשונה היא התרחקות ישראל מהפתרון של שתי מדינות, שטוב לזהותה ובטחונה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, והוא גם הפתרון המועדף על ידי הקהילה הבינלאומית. העבירה השניה היא בחלקה של ישראל בהתרופפות הס' טטוס-קוו על הר הבית והקיום הדתי המשותף שם. בלינקן ציין שראש הממשלה הביע בשיחה ביניהם תמיכה בס' טטוס-קוו, ולכן יש להניח שבשלב זה הכרטיס הצהוב לא הוצא לממשלת ישראל בגין אירועי הר הבית בשבועות האחרונים.

לעומת זאת, בבואו לעסוק בסוגיית הרפורמה במערכת המשפט היה בלינקן נחרץ, וראוי ששרי הממשלה יקראו את דבריו בעיון. "הדמוקרטיה המשותפת לשנינו יכו' לה לחזק אותנו", הוא אמר. "על ידי מחויבות לסטנדרטים משותפים שיצרנו ועל ידי דיבור בכנות וכבוד, כפי שידי' דים עושים, בין אם הם מסכימים או לא".

אבן הראשה בחומת המגן המדינית והביטחונית של ישראל היא ארצות-הברית. היא ספקית הנשק המתוח' כם והחדיש של ישראל, והיא הבלם כנגד קבלת החלטות על הטלת סנקציות במועצת הביטחון של האו"ם בהיותה היחידה שמטילה וטו עליהן. מה שפחות ברור לממשלות ישראל, וכנראה שגם לאזרחיה, הוא שבבסיס היחסים בין שתי המדינות קיימים אינטרסים – אבל באותה מידה גם ערכים משותפים. יכולתה של ישראל להציג לבוחרים האמריקאים, לנבחריהם, לנשיא ארצות-הברית וממשלתו ולקהילה היהודית שם, מדינה וחברה המתנהלות על פי שלטון החוק, עם שלוש רשויות איתנות ומתפקדות – היא שעומדת בבסיס היחסים המיוחדים.

עוד טרם נמלא חודש לכינון הממשלה החדשה, ביצע עליה הממשל האמריקאי "בליץ". בלינקן היה הבכיר, וק' דמו' לו יועץ הנשיא לביטחון לאומי וראש ה-CIA. יש להניח שהמסר של שלושתם בנושאים כמו הגרעין האירא' נ', המלחמה באוקראינה והסכסוך הישראלי-פלסטיני היה דומה. דבריו הפומביים של מזכיר המדינה האמריקאי היו חריגים – מפני שיחסי ישראל עם הפלסטינים נמצאים על סדר היום הבינלאומי, ואילו המהפכה המשפטית היא נושא פנימי בעיקרו. אבל בלינקין התעלם ממוסכמות דיפלומ' טיות, וטרח להסביר לנו שתמיכתה המסורתית, העקבית והאיתנה של ארצות-הברית אינה עומדת בפני עצמה ולא ניתן להפריד אותה מהתנהלות ממשלות ישראל בנושאים שנוגעים הן לאינטרסים והן לערכים. הוא אותת לישראל כי לדעת ארצות-הברית והעומד בראשה חלה לאחר' נה התרופפות במחויבות הישראלית, גם לאינטרסים וגם לערכים. אותנו האזרחים ואת ממשלת ישראל, המניעים לאיתנות ולאזהרה הטמונה בו צריכים להדאיג: אין לנו ארץ אחרת, אבל גם אין לנו בעלת-ברית אחרת שבה גם היה מחציתו השנייה של העם היהודי.

עודד ערו' הוא חוקר בכיר במכון למחקרי ביטחון לאומי, אוניברסיטת תל-אביב וגימלאי משרד החוץ